

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA JUDICIARĂ
SERVICIUL JUDICIAR PENAL

Nr.6462/1496/III-5/2019

ROMÂNIA	
Înalta Curte de Casație și Justiție	
Registratura Generală	
Intrare nr.	21
20... Luna ...	08 - Zila ...
	09

Către

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

București, str. Batiștei nr.25, Sector 2, Cod poștal 020934

Vă trimitem un exemplar al recursului în interesul legii declarat în conformitate cu prevederile art.471 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării practicii neunitare a instanțelor de judecată, în vederea interpretării și aplicării unitare a dispozițiilor vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art.155 alin.1 din Codul penal privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, ulterior publicării în Monitorul Oficial a deciziei Curții Constituționale nr.297 din 26 aprilie 2018.

Anexe : 39

PROCUROR ȘEF SECȚIE,
Antonela Elena Constantin

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

6462/1496/III-5/2019

Către

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În temeiul art.471 din Codul de procedură penală, vă sesizăm
cu

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art.155 alin.1 din Codul penal privind întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză, ulterior publicării în Monitorul Oficial a deciziei Curții Constituționale nr.297 din 26 aprilie 2018.

Examenul jurisprudenței naționale evidențiază două orientări, relevând astfel caracterul neunitar al acesteia.

I. Într-o orientare, minoritară, s-a apreciat că ulterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr.297 din 26 aprilie 2018 întreruperea cursului prescripției răspunderii penale nu mai este posibilă potrivit art.155 alin.1 din Codul penal, în prezent fiind operabile numai termenele generale de prescripție prevăzute în actuala reglementare. În consecință, instanțele au dispus încetarea procesului penal în temeiul art.16 alin.1 lit.f din Codul de procedură penală, cu aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr.297/2018, în toate cauzele în care au constatat împlinirea termenelor generale de prescripție a răspunderii penale.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

În motivarea opiniei s-a arătat că *decizia Curții Constituționale nr.297/2018* nu este una interpretativă, ci *este o decizie simplă* prin care se declară neconstituționalitatea prevederilor art.155 alin.1 din Codul penal, în care se regăsea sediul materiei cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție a răspunderii penale.

Or, în lipsa definirii cauzelor de întrerupere a prescripției răspunderii penale, instanța este obligată să aplice dispozițiile referitoare la prescripția răspunderii penale prevăzute de art.154 din Codul penal, întrucât nu poate să aplice legea prin analogie sau să suplinească lipsa unei reglementări penale exprese privind cauzele întreruperii prescripției.

Chiar dacă în finalul considerentelor Deciziei nr.297/2018 a Curții Constituționale rezultă cu destul de multă claritate că prevederile referitoare la cauzele de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale din vechiul cod respectă standardul de previzibilitate impus de Legea fundamentală, instanței de judecată nu-i este permisă o reformulare a conținutului normei care a făcut obiectul analizei în scopul de a-l face compatibil cu prevederile constituționale, întrucât această reformulare a normei de drept ar presupune o reactivare a unei prevederi din vechea reglementare care a fost abrogată expres prin intrarea în vigoare a noului Codul penal. Mai mult, instanțele de judecată nu au competența de a completa dispozițiile art.155 alin.1 din Codul penal, aceasta fiind o prerogativă exclusivă a legiuitorului (Anexele 1 – 7).

În concluzie, s-a arătat că *în prezent sunt aplicabile doar termenele generale de prescripție a răspunderii penale, a căror întrerupere nu mai este posibilă în raport de împrejurarea că legiuitorul a rămas în pasivitate, contrar dispozițiilor art.147 din Constituție.*

II. Dimpotrivă, în opinia contrară, majoritară, s-a susținut că, în prezent, în interpretarea dispozițiilor art.155 alin.1 din Codul penal, cauza de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale constând în îndeplinirea unor acte de procedură în cauză își produce efectele numai în ipoteza actelor de procedură care, potrivit legii, trebuie comunicate suspectului sau inculpatului, *decizia nr.297 din 26 aprilie 2018 fiind una interpretativă.* Astfel, deși dispozitivul acestei decizii nu este unul specific unei decizii de interpretare, acesta trebuie corelat cu considerentele, rezultând concluzia că decizia respectivă este una de

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

interpretare prin care Curtea constată că este neconstituțională o anumite soluție legislativă.

Analiza considerentelor Deciziei nr.297/2018 demonstrează, fără echivoc, că instanța de contencios constituțional a stabilit că dispozițiile art.155 alin.1 din Codul penal rămân în fondul activ al legislației și continuă să producă efecte, dar singurele acte care pot avea ca efect întreruperea cursului prescripției răspunderii penale sunt cele care se comunică suspectului sau inculpatului.

De altfel, printr-o jurisprudență constantă, Curtea Constituțională a stabilit că atât dispozitivul, cât și considerentele deciziilor sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept.

S-a arătat că prin Decizia Curții Constituționale nu s-a declarat neconstituțional întregul art.155 din Codul penal, ci numai soluția legislativă care prevedea întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea "*oricărui act de procedură în cauză*", astfel că dispozițiile alin.4 ale aceluiași articol privind prescripția specială sunt aplicabile.

Așadar, instanțele de judecată nu pot extinde efectele Deciziei nr.297/2018 a Curții Constituționale la întreaga instituție a întreruperii răspunderii penale, ci trebuie să se limiteze doar la ceea ce a avut în vedere instanța de contencios constituțional în motivarea soluției.

Concluzionând, susținătorii acestei orientări au arătat că, față de lipsa de intervenție a legiuitorului pentru modificarea prevederilor neconstituționale, în prezent întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale se produce în condițiile reținute de paragraful 34 al Deciziei nr.297/2018, respectiv doar *prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal* (Anexele 8 – 37).

În același sens s-a pronunțat și instanța supremă în două decizii de admitere a recursului în casație, reținând în esență că în interpretarea art.155 alin.1 din Codul penal instanța este obligată a porni de la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr.297/2018 în condițiile în care, pe de o parte, deciziile instanței de contencios constituțional sunt general obligatorii, iar pe de altă parte, acest caracter este atașat nu doar dispozitivului, ci și considerentelor deciziei, așa cum acest lucru rezultă din jurisprudența curții.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Prin raportare la aceste considerente, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că *întreruperea cursului termenului de prescripție se poate realiza doar prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuie comunicat, în cauza în care persoana vizată avea calitatea de învinuit sau inculpat, așa cum a statuat expres Curtea Constituțională (Anexele 38 – 39).*

Problema de drept vizând *interpretarea art.155 alin.1 din Codul penal ulterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr.297/2018 a mai fost supusă analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție prin intermediul procedurii prevăzute de art.475 și următoarele din Codul de procedură penală.*

Prin decizia nr.5 din 21 martie 2019¹, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a respins ca inadmisibile sesizările a două curți de apel cu un conținut similar.

În cuprinsul acestei hotărâri s-a arătat că instanțele judecătorești nu trebuie să interpreteze efectul deciziei Curții Constituționale, ci să aplice acea decizie într-un mod conform considerentelor sale, la cazul dedus judecății.

*

Dispoziții legale relevante în lămurirea problemei de drept :
Art.155 din Codul penal – Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale

(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză

(2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.

(3) Întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.

(4) Termenele prevăzute la art.154, dacă au fost depășite cu încă o dată, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.

(5) Admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

Art.123 din Codul penal din 1969 – Întreruperea cursului prescripției

¹ Publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.381 din 15 mai 2019

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

(1) *Cursul termenului prescripției prevăzute în art.122 se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act care, potrivit legii, trebuie comunicat învinutului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal.*

(2) *După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.*

(3) *Întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.*

Art.147 alin.1 și 4 din Constituția României - Deciziile Curții Constituționale

(1) *Dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept.*

(4) *Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.*

Apreciez că soluția legală în materie este ilustrată de cea de-a doua orientare jurisprudențială

1. Referitor la admisibilitatea sesizării, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art.471 și art.472 din Codul de procedură penală, atât în ceea ce privește titularul sesizării, cât și existența unei chestiuni de drept care a fost soluționată în mod diferit de instanțele judecătorești, aspect care rezultă din hotărârile judecătorești definitive anexate.

Astfel, în acord cu punctul XI. 1. al Deciziei nr.6/2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicată în Monitorul Oficial nr.284 din 24 aprilie 2017, obiectul prezentului demers nu îl constituie interpretarea deciziei nr.297/2018 a Curții Constituționale, ci interpretarea prevederilor art.155 alin.1 din Codul penal, ulterior publicării acestei decizii, care a generat controverse în doctrină și jurisprudență referitoare la existența / inexistența reglementării cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție a răspunderii penale.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Or, această atribuție a Înaltei Curți de Casație și Justiție este expres prevăzută în art.126 alin.3 din Constituție, fiind dublu circumstanțiată numai cu privire la "interpretarea și aplicarea unitară a legii" și numai cu privire la "celelalte instanțe judecătorești".

2. Prin Decizia nr.297/2018, Curtea Constituțională a constatat că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale *prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză*, din cuprinsul dispozițiilor art.155 alin.1 din Codul penal, este neconstituțională.

Așadar, Curtea nu a declarat integral neconstituțional alin.1 al art.155 din Codul penal, ci doar sintagma "*oricărui act de procedură în cauză*" din cuprinsul textului legal. Pe cale de consecință, chiar dacă textul legal apare ca fiind unul inform, acesta nu este ieșit din fondul activ al legislației, iar instituția întreruperii cursului prescripției răspunderii penale nu a fost declarată neconstituțională în întregul său.

În aceste condiții, instanței de judecată îi revine obligația de a aplica prevederea legală pornind de la considerentele deciziei, neputând considera că este în imposibilitate de interpretare a conținutului textului.

Or, în considerentele deciziei, Curtea a constatat că *dispozițiile art.155 alin.1 din Codul penal instituie o soluție legislativă de natură a crea persoanei care are calitatea de suspect sau de inculpat o situație juridică incertă referitoare la condițiile tragerii sale la răspundere penală pentru faptele săvârșite* (paragraful 30).

Totodată, a constatat că *soluția legislativă anterioară, prevăzută de art.123 alin.1 din Codul penal din 1969, îndeplinea condițiile de previzibilitate impuse prin dispozițiile constituționale analizate în prezenta cauză, întrucât prevedea întreruperea cursului prescripției răspunderii penale doar prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuia comunicat în cauza în care persoana vizată avea calitatea de învinuit sau inculpat* (paragraful 34).

Pe de altă parte, în jurisprudența sa constantă, Curtea Constituțională² a statuat, cu valoare de principiu, că forța obligatorie care însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozițioului, ci și considerentelor pe care aceasta se sprijină.

² Decizia Plenumului Curții Constituționale nr.1/1995, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.16 din 26 ianuarie 1995, decizia nr.223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.256 din 18 aprilie 2012, decizia nr.3 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.71 din 29 ianuarie 2014

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Totodată, referitor la efectele deciziilor Curții Constituționale, art.147 alin.4 din Constituția României și art.31 alin.1 din Legea nr.47/1992 consacră obligația de conformare, indiferent de tipul acestora (simple sau interpretative), *în cazul celor interpretative urmând ca practica judiciară să se adapteze în conformitate cu interpretarea dată normei de către instanța de contencios constituțional.*

Prin deciziile interpretative se constată constituționalitatea sau neconstituționalitatea, într-o anumită interpretare, a textului de lege supus controlului de constituționalitate, textul de lege putând fi în continuare aplicat, însă în interpretarea obligatorie stabilită de Curtea Constituțională, respectiv cu eliminarea acelei interpretări constatate ca fiind neconstituționale.

Din această perspectivă, prin Decizia nr.297/2018 Curtea Constituțională nu a constatat numai neconstituționalitatea soluției legislative care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderi penale prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză din cuprinsul art.155 alin.1 din Codul penal, ci a oferit o interpretare sintagmei respective prin trimiterea la reglementarea din cuprinsul art.123 al Codul penal de la 1969 care prevedea întreruperea cursului prescripției răspunderii penale *prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuia comunicat, în cauza în care persoana vizată avea calitatea de învinuit sau inculpat, statuând astfel că numai în această interpretare legea devine previzibilă.*

Așadar, Curtea Constituțională nu a înțeles să considere că nu ar mai exista instituția prescripției speciale a răspunderii penale, ci a statuat în considerente că soluția legislativă ce corespunde exigențelor Constituției este cea reglementată în art.123 alin.1 din Codul penal anterior.

Prin urmare, raportat la considerentele deciziei menționate, întreruperea cursului termenului de prescripție se poate realiza doar prin îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului.

*

Având în vedere cele expuse, vă solicităm să constatați că această problemă de drept a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, să stabiliți modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale, conform art.474 din Codul de

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LĂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

procedură penală, în sensul că *"în interpretarea prevederilor art.155 alin.1 din Codul penal, ulterior publicării Deciziei Curții Constituționale nr.297/2018, cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză care, potrivit legii, trebuie comunicat suspectului sau inculpatului în desfășurarea procesului penal"*.

PROCUROR GENERAL